

Persbericht

ACVZ: 'Tot het huwelijk gedwongen'

'TOT HET HUWELIJK GEDWONGEN'

Gedwongen huwelijken zijn verwerpelijk en in strijd met fundamentele mensenrechten. De overheid dient daarom maatregelen te nemen tegen gedwongen huwelijken en slachtoffers te beschermen. Dit schrijft de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) in haar advies 'Tot het huwelijk gedwongen' dat vandaag verschijnt.

Het gedwongen huwelijk was tot enige jaren geleden, afgezien van het klassieke zwangerschaps-moetje, in Nederland een vrij onbekend verschijnsel. Met de komst van migranten uit andere culturen heeft het gearrangeerde huwelijk en het gedwongen huwelijk als uiterste vorm daarvan, de aandacht getrokken van media en politiek. Dit werd veroorzaakt door de zichtbare gevolgen van stukgelopen niet vrijwillig gesloten huwelijken zoals huiselijk geweld en eerwraak.

Over de omvang en de aard van de problematiek van huwelijksdwang is weinig bekend. Een in opdracht van de ACVZ uitgevoerd onderzoek binnen de Turkse, Marokkaanse en Surinaams-Hindoestaanse gemeenschappen in Nederland bracht over de omvang geen duidelijkheid. Overigens zijn er indicaties dat gedwongen huwelijken zich ook voordoen onder Somaliërs, Iraanse Koerden, Afghanen en Chinezen.

De ACVZ is, mede op basis van signalen uit genoemde groepen en belangenorganisaties, van mening dat het om een serieus maatschappelijk probleem gaat. Niet de aantallen, maar de ernst van de persoonlijke en maatschappelijke gevolgen van huwelijksdwang moeten voldoende reden zijn voor een samenhangende aanpak. De overheid, in de persoon van de Minister van Vreemdelingenzaken en Integratie, dient hierbij het voortouw te nemen, aldus de ACVZ in haar advies. De reeds actieve maatschappelijke organisaties dienen betrokken te worden bij de te nemen maatregelen gericht op preventie en signalering van huwelijksdwang en het bieden van effectieve hulp aan slachtoffers.

Preventie, signaleren en hulpverlening

Voor de ACVZ is voorlichting een belangrijk instrument om huwelijksdwang aan te pakken. Potentiële slachtoffers, soms in de leerplichtige leeftijd, moeten hun rechten kennen en de weg kunnen vinden naar hulpverleners. Deze moeten zonodig voor een cultureel vertrouwde en veilige opvang kunnen zorgen. De ACVZ benadrukt dat voorlichting niet tot Nederland beperkt dient te blijven. Huwelijksdwang en huwelijksmigratie zijn nauw verbonden. Buitenlandse Zaken heeft hier een sleutelrol gezien haar netwerk van ambassades. Bij het signaleren van huwelijksdwang en het bieden van hulp aan slachtoffers, veelal vrouwen in Nederland en de herkomstlanden moeten, volgens de ACVZ, de betrokken overheden hun verantwoordelijkheid nemen. De minister van Buitenlandse Zaken zou voorts met een aanpassing van de normen voor consulaire hulp de niet-Nederlandse slachtoffers tegemoet kunnen komen en in samenwerking met andere landen voor noodopvang kunnen zorgen.

Als voorbeeld van een effectieve aanpak wijst de ACVZ naar de Britse overheid die binnen het Foreign Office, een 'forced marriages unit' heeft geformeerd die de overheidsinspanningen in binnen- en buitenland coördineert.

Vreemdelingenrecht

De ACVZ gaat uiteraard in op de vreemdelingrechtelijke kanten van huwelijksdwang. Het gaat daarbij met name om huwelijksmigratie en de consequenties in de verblijfsrechtelijke sfeer voor het slachtoffer als het (gedwongen)huwelijk binnen drie jaar in een scheiding eindigt. Voor wat betreft migratie heeft de ACVZ aanbevelingen geformuleerd ter verbetering van de mvv-procedure op de ambassade. Door meer en vroegtijdig persoonlijk contact met de aanvrager in het buitenland en met de referent in Nederland kan huwelijksdwang worden gesignaleerd en kunnen eerder maatregelen worden genomen. Daarnaast moet in het beleid expliciet worden gemaakt dat echtgenoten met een afhankelijk verblijfsrecht, die korter dan drie jaar in Nederland zijn, zelfstandig verblijf kunnen krijgen als zij aannemelijk maken dat zij slachtoffer zijn van huwelijksdwang. De ACVZ

is daarbij van mening dat een verklaring van het slachtoffer in combinatie met die van hulpverleners, politiefunctionarissen en/of (school) vertrouwenspersonen voldoende is voor het aannemelijk maken van huwelijksdwang.

Strafrecht

Het strafrechtelijk aanpakken van daders stuit op problemen omdat het bewijs van dwang strafrechtelijk niet eenvoudig te leveren is. Daarbij komt dat de huwelijken niet zelden in het buitenland worden gesloten en partijen niet steeds de Nederlandse nationaliteit hebben. De ACVZ beveelt aan om op korte termijn nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden van een specifieke strafbaarstelling van huwelijksdwang.

NOOT voor de REDACTIE: Nadere informatie is verkrijgbaar bij de Voorzitter van de ACVZ, Mr. T.J.P. van Os van den Abeelen en de Secretaris van de ACVZ, Dr. J.J. van Miert. Tel: 070-3811400 email: j.j.van.miert@minjus.nl Dit e-mail adres is beschermd tegen spambots. U heeft Javascript nodig om het te kunnen zien.

Het volledige advies is te downloaden van de website van de ACVZ (www.acvz.com). Daar zijn tevens de twee in opdracht van de ACVZ uitgevoerde voorstudies over gedwongen huwelijken te vinden: het onderzoeksrapport 'Over het huwelijk gesproken' opgesteld door de Vrije Universiteit te Amsterdam en het rapport 'Juridische aspecten van gedwongen huwelijken' opgesteld door het Asser Instituut.